

UNIUNEA EUROPEANĂ

Comitetul Regiunilor

Raport de monitorizare a GECT pe 2015

Punerea în aplicare a noilor programe de cooperare teritorială

Sintează

**Prezenta sinteză a fost elaborată de către Secretariatul General al CoR, Unitatea E 2, și se bazează pe studiul „Raport de monitorizare a GECT pe 2015
Punerea în aplicare a noilor programe de cooperare teritorială”, elaborat de Metis SRL (Jürgen Pucher și Nicole Hauder).**

Informații suplimentare privind Uniunea Europeană și Comitetul Regiunilor puteți găsi la adresele <http://www.europa.eu> și, respectiv, <http://www.cor.europa.eu>.

Varianta integrală a studiului „Raport de monitorizare a GECT pe 2015 – Punerea în aplicare a noilor programe de cooperare teritorială” este disponibilă în limba engleză, la adresa: <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

© Uniunea Europeană, 2016

Reproducerea parțială este permisă, cu condiția menționării explicite a sursei.

Sintează

Comitetul European al Regiunilor publică periodic un raport de monitorizare privind dezvoltarea grupărilor europene de cooperare teritorială (GECT). Prezentul raport analizează cele mai recente evoluții, între ultima parte a anului 2014 și sfârșitul anului 2015. Până la sfârșitul anului 2015, au fost înființate, în total, 60 de GECT, cuprinzând peste 800 de autorități naționale, locale și regionale din 20 de state membre ale UE și din Ucraina. Alte 14 GECT erau în curs de constituire în decembrie 2015, iar una dintre ele cuprindea țări terțe: GECT EUCOR – The European Campus, care include Elveția, a fost înregistrată la începutul anului 2016.

Punerea în aplicare la nivel național

Punerea în aplicare a Regulamentului revizuit privind GECT în statele membre ale UE este încă în curs de desfășurare. Până în prezent, CoR a identificat Decretul regal nr. 23/2015 din Spania, din 23 ianuarie, publicat în Jurnalul Oficial de Stat nr. 27, din 31 ianuarie. În plus, în Ungaria și Slovacia, dispozițiile modificate au intrat în vigoare la 20 decembrie 2014 și, respectiv, la 1 martie 2015. În statul federal Austria, landurile Burgenland, Carintia, Salzburg și Tirol și-au modificat legislația, între octombrie 2014 și februarie 2015, pentru a se conforma Regulamentului revizuit privind GECT. La Luxemburg s-a efectuat o verificare pentru a se stabili dacă legislația actuală ar trebui modificată, dar funcționarii au ajuns la concluzia că acest lucru nu se impune. Toate celelalte state membre ale UE nu și-au modificat legislația până la sfârșitul lunii martie 2015, iar unele dintre acestea, precum Luxemburg, au stabilit că nu este nevoie de schimbarea legislației în vigoare.

Privire de ansamblu asupra activității GECT în 2015

GECT înființate începând din 20 noiembrie 2014

Între sfârșitul anului 2014 și sfârșitul anului 2015, au fost înființate 10 GECT. Făcând comparația cu numărul de GECT constituite pe parcursul celor doi ani precedenți (8 noi GECT în 2014 și 9 în 2013), se poate afirma că în actuala perioadă de observație ritmul este constant.

GECT Tisa a reprezentat un punct de cotitură în istoria grupărilor europene de cooperare teritorială, fiind primul care a implicat un stat terț. Gruparea s-a constituit în octombrie 2015, între județul Szabolcs–Szatmár–Bereg, localitatea Kisvárdá (amândouă din Ungaria) și regiunea (oblast) Zakarpattia, din Ucraina.

Table 1. *Principalele informații cu privire la GECT constituite la sfârșitul anului 2014 și în 2015¹*

#	Denumire	Țări	Data constituirii
1	Gruparea europeană de cooperare teritorială cu răspundere limitată <i>Orașe europene de frontieră</i> (European Border Cities EGTC)	HU, RO	28.10.2014
2	GECT ESPON (European Node for Territorial Evidence EGTC)	BE, LU	19.1.2015
3	GECT Pays d'Art et d'Histoire Transfrontalier Les Vallées Catalanes du Tech et du Ter (GECT PAHT Les Vallées Catalanes)	FR, ES	28.1.2015
4	GECT Coridorul Rin-alpin (Rhine Alpine Corridor EGTC)	DE, IT, NL	27.5.2015
5	Gruparea europeană de cooperare teritorială MASH (MASH EGTC)	HU, SI	16.6.2015
6	NOVUM	CZ, PL	16.12.2015
7	GECT Regiunea Mura (Mura Region EGTC)	HU, HR	28.5.2015
8	GECT Tisa (Tisza EGTC) Tisza ETT ЄOTC ТИСА	HU, UA	26.10.2015
9	GECT Autoritatea de gestionare a Programului INTERREG V A Grande Région (GECT Autorité de gestion programme INTERREG V A Grande Région)	LU, FR	19.10.2015
10	GECT León-Bragança (AECT León-Bragança)	ES, PT	29.12.2015

¹

EUCOR – The European Campus, înființată în 2016 de Franța, Germania și Elveția, nu este inclusă.

Evoluții cu privire la GECT: programe și proiecte de cooperare teritorială europeană (CTE)

În ceea ce privește **tendențele de ordin geografic**, continuă dezvoltarea dinamică în jurul Ungariei. După înființarea a trei noi GECT în 2014, pe parcursul perioadei acoperite de prezentul raport au fost constituite două grupări în jurul Ungariei, una dintre acestea vizând includerea unor țări terțe (Ucraina).

Mai mult de jumătate din totalul grupărilor au informat cu privire la **extinderea** lor cu succes în ultimii doi ani și la intențiile ferme și/sau la posibilitatea de a accepta noi parteneri. **Tipul de parteneriat** predominant este între autorități locale, jumătate dintre grupări fiind gestionate la nivel local. A doua categorie ca mărime este cea a GECT constituite între autoritățile regionale, numărul de parteneri variind între doi și șase. Noile GECT – trei grupări locale mici și două regionale – respectă această tendință. Numai GECT Coridorul „Rin-alpin” urmează un alt model, mai precis cel de cooperare transnațională de la Marea Nordului la Marea Mediterană.

În 2015, GECT ESPON a fost înființată în **scopul** punerii în aplicare a Programului de cooperare ESPON 2020. Obiectivul principal al noii GECT Coridorul Rin-alpin este de a facilita și de a promova cooperarea teritorială între membrii săi și de a consolida și coordona dezvoltarea coridorului multimodal Rin-alpin. GECT NOVUM a fost constituită pentru a accelera, facilita și promova cooperarea la frontieră dintre Polonia și Cehia, în vederea creșterii coeziunii. GECT PAHT Les Vallées Catalanes este un forum de testare și dezbateră a politicilor culturale și de patrimoniu. Celelalte două noi GECT înființate în Ungaria urmăresc consolidarea coeziunii economice și sociale dintre membrii săi și structurarea cooperării în cazul proiectelor și programelor transfrontaliere.

Majoritatea grupărilor funcționează cu un **buget** anual constituit din cotizații ale membrilor de până la 50 000 EUR. Mai ales noile GECT urmează această tendință. Se estimează că actualul buget anual total al GECT care provine din cotizațiile de membru este de aproximativ 33 de milioane EUR². Numai costurile anuale de funcționare ale spitalului din Cerdanya sunt de circa 20 de milioane EUR.

Proiectele CTE sunt o sursă esențială de venit pentru, practic, toate GECT, în special pentru cele a căror bază financiară este slabă și provine din cotizațiile membrilor. În 2015, majoritatea GECT deja constituite (până în

²

12 milioane EUR, astfel cum a fost raportat în 2014 + 20 de milioane EUR ale spitalului din Cerdanya + 1 milion EUR estimare pentru 2015.

noiembrie 2014) a confirmat existența unor proiecte în derulare. Din cele 38 de grupări care au răspuns la chestionar, 23 au declarat că se ocupă de proiecte CTE în curs, totalul fiind de 140 de proiecte. GECT Tirol-Alto Adige-Trentino a raportat un număr semnificativ de proiecte administrate și finanțate direct de către gruparea respectivă. În total, 15 GECT au menționat că întâmpină obstacole în punerea în aplicare a proiectelor.

Doar 8 din 42 de răspunsuri au arătat un interes față de utilizarea în scopuri de cooperare teritorială europeană a unor **fonduri europene** altele decât FEDR . Fondurile respective nu au fost întotdeauna specificate, dar cele menționate au fost următoarele: Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), Fondul de coeziune (FC), Fondul social european (ESF), Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) și LIFE+. Aproximativ un sfert dintre grupările care au răspuns la chestionar au în vedere introducerea **noilor instrumente**, cum ar fi dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD), investițiile teritoriale integrate (ITI) și planul comun de acțiune (PCA). Cinci GECT au declarat că aplică deja strategii de specializare inteligentă (S3).

Președinția luxemburgheză a propus un nou instrument menit să promoveze cooperarea transfrontalieră, constând într-o „convenție europeană” care ar permite excepții și derogări juridice, ceea ce ar face posibilă punerea în practică de proiecte transfrontaliere. În prezent, zece dintre cele 42 de grupări sunt interesate de astfel de proiecte sau implementează unele de acest tip.

TECT în pregătire

În conformitate cu lista întocmită de Comitetul Regiunilor, la care se adăugă GECT „Perle alpine” (Alpine Pearls EGTC), la sfârșitul anului 2015 erau în curs de constituire 14 GECT. Patru grupări (ESPON, MASH, coridorul Rin-alpin și NOVUM) a fost înființate în 2014 și și-au început activitatea. GECT Eurocidade Valença do Minho – Tui (între Portugalia și Spania) și Medgidia – Silistra (între România și Bulgaria) sunt încă în așteptarea aprobării. Situația descrisă în rapoartele din ultimii doi ani a rămas neschimbată. GECT EUCOR – The European Campus, care include Elveția, va fi primul campus transfrontalier și va cuprinde autorități din afara UE³.

GECT Cittaslow și Alto Adriatico/Severni Jadran/Sjeverni Jadran au intrat de curând în secțiunea „TECT în pregătire”. Instituirea unei GECT între Saint Martin și Sint Maarten, care ar fi prima între țări și teritorii de peste mări (TTPM), a fost propusă în 2014.

³

GECT EUCOR a fost înregistrată în primele luni ale anului 2016, după elaborarea acestui raport.